

Informació per a professionals de l'àmbit de la salut

Llei orgànica 2/2010, 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs. BOE núm. 55, de 4 de març de 2010

Versió 2 de juliol de 2010

1. Informació per a professionals de l'àmbit de la salut

La Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs (BOE núm. 55, de 4 de març de 2010) ofereix un nou marc legal que pretén adequar el marc normatiu al consens de la comunitat internacional i actualitzar les polítiques públiques i la incorporació de nous serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva.

2. Tots els professionals de l'àmbit de la salut han de poder informar la dona que ho sol·liciti des de:

Les unitats d'atenció al ciutadà (UAC)
Els equips d'atenció primària (EAP)
Les unitats d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)
El Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM)
Els centres d'urgències d'atenció primària (CUAP)
Els hospitals de la xarxa hospitalària d'utilització pública (XHUP)
Les clíniques acreditades

3. Modificacions rellevants dels supòsits per a la interrupció voluntària de l'embaràs segons el nou marc legal

En relació amb la modificació dels supòsits legals per a l'aplicació de la interrupció voluntària de l'embaràs, la nova llei diferencia, en els articles 14 i 15, segons sigui a petició de la dona o per causes mèdiques.

Article 14. Interrupció de l'embaràs a petició de la dona

Es pot interrompre l'embaràs dins de les primeres catorze setmanes de gestació a petició de l'embarassada, sempre que concorrin els requisits següents:

- a) *Que s'hagi informat a la dona embarassada sobre els drets, prestacions i ajudes públiques de suport a la maternitat, en els termes que estableixen els apartats 2 i 4 de l'article 17 d'aquesta Llei.*
- b) *Que hagi transcorregut un termini d'almenys tres dies, des de la informació esmentada en el paràgraf anterior i la realització de la intervenció.*

Article 15. Interrupció per causes mèdiques

Excepcionalment, es pot interrompre l'embaràs per causes mèdiques quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

- a) Que no se superin les vint-i-dues setmanes de gestació i sempre que existeixi greu risc per a la vida o la salut de l'embarassada i així consti en un dictamen emès amb anterioritat a la intervenció per un metge o metgessa especialista diferent del que la practiqui o dirigeixi. En cas d'urgència per risc vital per a la gestant es pot prescindir del dictamen.*
- b) Que no se superin les vint-i-dues setmanes de gestació i sempre que hi hagi risc de greus anomalies en el fetus i així consti en un dictamen emès amb anterioritat a la intervenció per dos metges especialistes diferents del que la practiqui o dirigeixi.*
- c) Quan es detectin anomalies fetals incompatibles amb la vida i així consti en un dictamen emès amb anterioritat per un metge o metgessa especialista, diferent del que practiqui la intervenció, o quan es detecti en el fetus una malaltia extremadament greu i incurable en el moment del diagnòstic i així ho confirmi un comitè clínic.*

4. Accessibilitat a la prestació de la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) d'acord amb el nou marc legal

El dret a la prestació sanitària de la interrupció voluntària de l'embaràs en els supòsits i requisits establerts per aquesta Llei està garantit a través de dues opcions d'accés:

Pública

En el cas de la interrupció voluntària de l'embaràs *a petició de la dona*, la dona s'ha d'adreçar a la unitat d'atenció a la salut sexual i reproductiva del seu centre d'atenció primària. En aquests punts, llevadores, infermeres o infermers, metges o metgesses li donaran informació, atenció a la demanda i se'n tramitarà la resolució.

En el cas de la interrupció voluntària de l'embaràs *per causes mèdiques*, l'atenció i la resolució es realitzarà en el centre hospitalari de la xarxa hospitalària d'utilització pública (XHUP) de referència, segons requereixi la complexitat del cas.

Privada

La dona s'adreça directament al centre sanitari acreditat per a la interrupció voluntària de l'embaràs i és ella qui assumeix el cost de la intervenció.

5. Mètodes per a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE)

La interrupció de l'embaràs es pot fer per tècniques quirúrgiques o mèdiques; l'aplicació d'unes o de les altres té a veure amb les setmanes de gestació, de la situació i/o característiques personals de cada dona i del criteri del professional.

Quirúrgiques

- Tècnica d'aspiració uterina. Consisteix a introduir una cànula que connectada a un aspirador permet evacuar tot el contingut de l'úter.
- Tècnica de raspat uterí. Consisteix a introduir un instrument per raspar i extreure tot el contingut de l'úter.

Mèdiques

- Administració de dos fàrmacs, la mifepristona i el misoprostol. El primer s'utilitza per interrompre l'embaràs i el segon, per provocar l'expulsió.

Fins a la disponibilitat dels productes necessaris per aplicar la tècnica mèdica, s'ha de facilitar l'accés a la interrupció de l'embaràs per les tècniques quirúrgiques.

6. Informació que s'ha de fer arribar a la dona segons determina l'article 17 de la Llei. Informació prèvia al consentiment de la interrupció voluntària de l'embaràs

- En tots els supòsits s'ha de fer arribar informació clara, objectiva i comprensible, sobre:
 - Diferents mètodes d'interrupció de l'embaràs, les condicions previstes a la Llei, els centres públics i privats, i els tràmits per accedir a la prestació.
 - Les conseqüències mèdiques, psicològiques i socials de la continuïtat o la interrupció de l'embaràs.
- A més, en els casos de la interrupció regulada en l'article 14 de la Llei (*Interrupció de l'embaràs a petició de la dona*), s'ha de lliurar en el centre sanitari públic o privat acreditat per la seva pràctica de l'IVE un sobre tancat d'acord a la regulació del Reial Decret 825/2010, de 25 de juny, amb la informació següent:
 - Ajudes públiques per a dones embarassades i la cobertura sanitària.

- Drets laborals vinculats a l'embaràs i maternitat, prestacions públiques per a la cura dels fills, beneficis fiscals, etc.
 - Referència sobre centres on rebre informació sobre anticoncepció i sexe segur.
 - Dades sobre els centres on pugui rebre assessorament abans i després de la interrupció de l'embaràs.
- En els casos de la interrupció regulada en l'article 15 de la Llei (*Interrupció per causes mèdiques*), en el supòsit previst a l'apartat b) (*Que no se superin les vint-i-dues setmanes de gestació i sempre que hi hagi risc de greus anomalies en el fetus i així consti en un dictamen emès amb anterioritat a la intervenció per dos metges especialistes diferents del que la practiqui o dirigeixi*), a més de la informació anterior, s'ha de lliurar en el centre sanitari públic o privat acreditat per la pràctica de la interrupció voluntària de l'embaràs un sobre institucional específic tancat d'acord a la regulació del Reial Decret 825/2010, de 25 de juny, amb la informació següent:
- Drets, prestacions i ajudes públiques existents de suport a l'autonomia de les persones amb alguna discapacitat.
 - Xarxa d'organitzacions socials d'assistència social a les persones amb discapacitat.
- Si la dona ho sol·licita, la informació escrita entregada es pot oferir verbalment.

7. Tràmits per accedir a la prestació de la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) i cobertura pel servei públic de salut a partir del 5 de juliol fins el 31 de desembre del 2010

La dona s'ha d'adreçar a una unitat d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) o centre d'atenció primària (CAP), on s'ha de prestar l'atenció a la demanda i se n'ha de tramitar la resolució:

- S'ha de donar la informació prèvia al consentiment de la interrupció voluntària de l'embaràs segons determina la Llei en els apartats 2 i 4 de l'article 17 (vegeu el punt 4 d'aquest document).

- En el cas de derivació per a la interrupció voluntària de l'embaràs a un centre sanitari acreditat no adscrit a la xarxa hospitalària d'utilització pública (XHUP), és la dona qui s'ha de fer càrrec del cost econòmic de la intervenció, si bé pot sol·licitar el rescabament de les despeses al CatSalut.
- Per tal de realitzar aquest tràmit s'ha d'entregar a la dona la documentació següent:
 - Derivació dirigida a centre sanitari acreditat per a la interrupció voluntària de l'embaràs, amb les dades clíniques rellevants, Model de sol·licitud de rescabament i de transferència bancària (Instrucció 04/95 del CatSalut).
 - Llista del Departament de Salut dels centres sanitaris acreditats per a la interrupció voluntària de l'embaràs.
- En el cas de dones en situació de vulnerabilitat i amb dificultats per avançar el cost econòmic de la interrupció voluntària de l'embaràs, s'han de derivar a Salut i Família perquè des d'aquesta entitat es gestioni el finançament de forma directa i immediata.

8. Requeriments que ha de tramitar la dona per sol·licitar el rescabament de despeses

Per tal de recuperar el cost econòmic de l'IVE que la dona ha abonat en el centre sanitari on se li ha practicat, cal presentar a les unitats d'atenció i admissions de l'usuari (UAAU) corresponents del centre d'atenció primària o bé a les unitats d'atenció al ciutadà (UAC) territorials del CatSalut, la documentació següent emplenada:

- Derivació de la unitat d'atenció a la salut sexual i reproductiva o del centre d'atenció primària al centre sanitari acreditat per a la interrupció voluntària de l'embaràs. Els models de rescabament de despeses i de transferència bancària per a pagaments de prestacions complementaries s'entregaran al lloc on es faci el rescabament de despeses.
- Informe d'assistència del centre sanitari acreditat on s'ha practicat la interrupció voluntària de l'embaràs.
- Factura del centre sanitari acreditat on s'ha practicat la interrupció voluntària de l'embaràs.

9. En el cas de les dones de 16 o 17 anys, els correspon exclusivament a elles donar el consentiment, si bé es requereix que la mare, pare, tutor/tutora o algun dels seus representants legals estiguin informats de la decisió. Aquest consentiment s'ha d'acompanyar d'un document que

acrediti el compliment dels requisits d'informació previstos segons el nou marc legal, **d'acord a la regulació del Reial Decret 825/2010, de 25 de juny** apartat "Quart" de l'article 13. Aquest document ha de ser entregat personalment per la dona acompanyada del seu representant legal al personal sanitari del centre on es practiqui la intervenció.

Només es pot prescindir d'aquest requisit en els casos en què la dona al·legui que aquesta informació pot suposar un conflicte greu, manifestat en el perill cert de violència intrafamiliar, amenaces, coaccions, maltractaments, o bé quan es produeixi una situació de desemparament o desarrelament. En aquests casos, el metge o metgessa encarregats de practicar la interrupció de la gestació han de manifestar per escrit i amb la firma de la dona que les al·legacions que argumenta són fonamentades i, si s'escau, sol·licitar un informe psiquiàtric, psicològic o d'un professional de treball social.

Si la dona té 15 anys o menys, sempre necessita el consentiment dels seus pares o representants legals.

Aquesta informació es pot ampliar a Sanitat Respon (902 111 444) o a la web <http://www.gencat.cat/salut/>